УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
731/15.09.2026

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф.д.а.н.арх Бойко Кадинов

Относно дисертационен труд на ас. арх. Ирена Драгийчева -редовен докторант към катедра "Обществени сгради" (ОС) на Архитектурния факултет при УАСГ, а също и асистент в същата катедра на Факултета.

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ и научна специалност 02.17.05 „Архитектура на сградите, съоръжения, конструкциии детайли“на тема:

АРХИТЕКТУРА НА ДОМОВЕТЕ ЗА РАДОСТНИ И ТРАУРНИ ГРАЖДАНСКИ РИТУАЛИ

с научен ръководител доц. д-р арх. Панайот Савов

Предложеният труд има преди всичко типологичен характер .Той разглежда актуални въпроси свързани със съвременната архитектурна теория и практика у нас.

Тук може би е неговото най-голямо достойнство защото изследването навлиза в една почти зона „табу“ в последните десетилетия .Абстиненцията при изследването на въпросите свързани с домовете за траурни ритуали и изграждането на нови такива ,както и функционирането ,адаптацията и перспективите за домовете за радостни ритуали , най –вероятно е продиктувана от настъпилите промени в социалната и политическа устройствена система на страната.

Атеистичните модели формиращи отношението към местата за траурни церемонии постепенно се заменят и допълват с дълго време отричаните религиозни обреди . Преосмислянето на тази деликатна , актуална архитектурна практика е в сърцевината на докторантския труд .

Изследването проследява примери от периода на социалистическата държава ,както и някои опити за трансформации на обекти и адаптирането им към съвременни актуални модели. Разгледани са примери и реализации на територията на бившата Чехословакия. Следва да отличим отговорността на автора и събирането в отделно Приложение с характерни примери от тези практики на близкото минало .

Авторът се опитва да операционализира тези свои изследвания и да ги превърне в архитектурна методика , в която по определена скала да бъдат изследвани достойнствата на новите проекти , свързани както с обектите за траурни ритуали така и тези свързани с радостни такива .Този опит за „архитектурна методика " след това се превръща в „прокрустово ложе" в което следва да бъдат изпълнени поне четири показателя от общо десет ,с които бъдещия проект изглежда допустим и възможен .

В условията на изключително бързо променящата се съвременност въвеждането на подобни парадигми ограничава творческите възможности и обновяването на архитектурната практика .Това изглежда още по –сложно с обектите свързани с радостни ритуали ,където наблюдаваме практики като изнесени сред природата граждански сватбени ритуали ,сватбени центрове , мобилни павилиони и др..

Дефицит , в разглежданите перспективи пред труда ,е отсъствието в изследването на по – разнообразната съвременна европейска архитектурна практика ,която нарастващо създава чисто нови модели на практикуване.

Направените бележки не отменят положителната оценка за изследването ,което по своя характер е по-скоро „социална археология" ,но заедно с това има дързостта да отправи предизвикателно въпроси относно в проектирането и изграждането на бъдещите обекти свързани с радостни и траурни граждански ритуали .

Дисертационният труд на ас. арх. Ирена Драгийчева открива все по налагащата се необходимост архитектурата да напуска комфорта на собственото си поле и да навлиза в дискусионни и сложни територии на социума ,религията ,философските знания породени от необходимостта за актуализиране на архитектурния подход в съвременната теория и практика .

Направените анализи на дисертационния труд ни дават основание да препоръчаме на комисията назначена със заповед 498/08.07.2026 г. на Ректора на УАСГ да присъди на арх.Ирена Драгийчева образователна и научна степен „Доктор“ по професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ и научна специалност 02.17.05 „Архитектура на сградите, съоръжения, конструкции и детайли “

Рецензент :

проф.д.а.н.арх .Бойко Кадинов